

Татяна Илиева

**ТЕРМИНОЛОГИЧНАТА ЛЕКСИКА В ЙОАН-ЕКЗАРХОВИЯ ПРЕВОД НА *DE FIDE
ORTHODOXA***

София: П-ца „П.П. Славейков“, 2013, 406с. /ISBN 9789541880027/

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2

**СИСТЕМАТИЧЕН ПОКАЗАЛЕЦ НА ТЕРМИНОЛОГИЧНАТА ЛЕКСИКА В ЙОАН-ЕКЗАРХОВИЯ ПРЕВОД
НА “*DE FIDE ORTHODOXA*”**

Систематичният показалец представя лексиката от Старобългарско-гръцкия терминологичен речник върху Йоан Екзарховия превод на “*De fide orthodoxa*”, организирана по екстравингвистичен признак – съобразно принадлежността ѝ към определена терминологична подсистема. Този показалец изпълнява едновременно две функции:

- а) функция на класификатор на изходния азбучен лексикален материал
- б) функция на разпространител на този материал. Това означава, че в систематическия показалец са представени както думите от изходния азбучен списък, така и такива, които не фигурират там.

Процедурата на изготвяне на систематическия каталог на терминологичната лексика в “Небеса” се състоише в последователен анализ на словника на азбучната част от гледна точка на принадлежността на всеки термин към определена терминологична подсистема и в нея към съответните концептуални ядра, след което така получените терминологични групи бяха подредени според възприетия в теологията порядък и допълнени с асоциативни думи от общия словник на паметника. Разнообразният статус на думите в специалния речник личи по участието им в различни регистри.

За да се отличават думите, принадлежащи към изходния азбучен списък на специалните термини, от съставляващите общия богословски език на изследвания паметник, последните се изписват с курсив.

Ако дадена многозначна терминологична единица е свързана със съответното концептуално ядро посредством едно от значенията си, то се указва след думата в // съобразно номерацията му в изходния речник, където под същата заглавка, точка и подточка може да се направи допълнителна справка за функционирането на термина в контекста на разглеждания паметник.

Родово-видовата класификация се разграничава посредством шрифтови отлики между заглавните рубрики на каталога. С римски цифри и удебелени големи букви се дават наименованията на терминологичните подсистеми. Следващите подразделения от по-широко към по-тясно се изписват посредством: нормални големи букви с разредка; нормални големи букви без разредка; удебелени малки букви с разредка; удебелени малки букви без разредка; нормални малки букви с разредка; нормални малки букви без разредка.

Включените в обема на по-широко понятие термини и терминологичните определения се дават с отстъп.

I. ОНТОЛОГИЯ (абстрактни отношения и форми на съществувание)

СЪЩЕСТВУВАНИЕ, БИТИЕ

Б и т и й н о с т

быти бывати бытие /1/ существо /2/

небытие

явити са явлати са

жити живи житие животъ

лючан сълѹчан съществене₂

вещь (прѣума, res)

Д е й с т в и т е л н о с т

истина истиниънъ истовиън истина

сън

съне

сущние, существо /1, 3/

существо

по существо

сущевънъ сущинъ существо

явленіе /1/

несущество не сущата

твореніе (1846) сътворъ (318а), = грц.

прѣума, лат. res

вещнѣк, = грц. πράγματι

вещнъ (81а), = грц. πραγματικός

Модуси на битието

иестество иестестви иестественое

иестествъмъ иестствънъ

по иестество

иестствънъ

уръсъиестстви иуръсъиестствънънъ фукромни

иестствомъ

прыиестствънъ, выше иестства, надъ

иестствънънъ, уръсъ иестство, мнмо иестство

противу иестствомъ

умудро

сън

съне

умпостасъ постасъ съставъ /1/ собство

умпостасънъ, въумпостасънъ, въ умпостаси, по

умпостаси, съставънъ

безъ умпостаси, бе състава, несъставънъ

съвръшеніе /2/, съвръшънъ

конъцъ /3/, конъуънъ, до конъца

бе съвръшънънъ, несъвръшънъ

частъ частънъ

дѣнствовати, дѣнство /1/, дѣнствънъ,

дѣтельствънъ, сила /7/

принят /2а/, принятнъ /2/, принимънъ /1/,

принемлаи, врѣдъ принемлаи, принимънънъ /3/

непринимънъ, не принемлаи, безъ врѣда

образъ /2/

творъски

съменъуъски, съменънъ

нерождъство

нерожденъ, неродънъ, нерождъствънъ

рожданіе, рожденіе, родъство, рождъство

роднти са, рождати са

родънъ, рождъствънъ

исходъ, исходънніе, исходъство, исходнти
зъдати, съзъдати, творити, сътворити
незъданъ, несъзъданъ, нетворенъ, несътворенъ
зъданъ, творенъ, сътворенъ, творенъ
отъ небытия въ бытие прити
сущъствовати

извратъ, измѣнъ, измѣнение, прѣлогъ,
прѣложеніе, прѣвратъ
растеніе ≠ губленіе
тъла, тъленіе

съмрътьство ≠ бесъмрътніе

съмрътънъ ≠ бесъмрътънъ

принесжъство принесбытие принесын

принесжънъ

самосущъство

самобытие самобытие

самобытие₂, самобжджинъ

явлати са

принодѣва

ПРОСТРАНСТВО

Пространствена

детерминированост

Общи понятия

место, местънъ

местнти са

Форма

образъ /3/

образъ нмынъ, образънъ

безъ образа, безъобразънъ, необразънъ

объз

тако и блюдо

плать

кружъ

лице (безъ ~а)

Ограничено пространство

меставъ, меставънъ /а/

описанъ

обати, обнати, обатніе

объдръжати

въмѣстъ

коњци /1/

испънити, напънити, пънъ

поласъ

урта (по правиимъ уртамъ 193а)

страна

небо

земля

Разстояние

расстояти са (на троие расстояни са)

трон расстоянъ

просторъ

длъгостъ

широстъ широта

глѫбостъ глѫбина глѫбокъ

твълстнна тълстъ

пръблнжати

отъстъпнти отънти

о́тъшьствиé	растжпъ (~ дынъ)
съшьствиé	растжпнти
пришьствиé	далбство
достигнжти достижимъ	протажати са, провалъци са
разлжунъ	продлжати са
разлжати	беспрѣстанн
раздѣлнти/раздѣлати (2)	неставнъ непрѣстаннъ
Пр о с т р а н с т в е н а	непрѣндомъ непрѣрѣжимъ
и н д е т е р м и н и р а н о с т	Времева точка
неуставнъ, безъ устава, не въ уставѣ	науало /1/ науатъкъ
неописанъ неенсписанъ неописанъ	коньцъ /2/ коньчаннє съконьчаннє коньчнна
неописанн	О т н о с и т е л н о в р е м е
безъ обатніа необатъ	Времеви порядък
бес коньца бесконьчнъ	науати науало /1/ науатъкъ /1/
ненстоульнъ безъ истока безъ истошанніа	коньчати коньчавати коньцъ
неотъходънъ	прѣстати
ВРЕМЕ	прѣвън
Времева	исконн нждеконън
д е т е р м и н и р а н о с т	древле ≠ въ послѣдъкъ
Безотносително време	древльнн вѣтьхъ
Обши понятія	быквши
вѣкъ /2/ ≠ вѣма	прѣжде прѣдн
подаѣтельнъ, подъ лѣты, подъ лѣтомъ	нынѣ нынѣшнъ дынъ
прѣмннжти	послѣждѣ послѣдънн послаѣдованъ
скоро скорость	сетьнъ
Времеви отрязък	блдажинн граѣдомющинн прїндомушъ
вѣкъ /1/ (граѣдомющинн ~, нынѣшнн)	прѣлагати /2/
лѣто, лѣтынъ (лѣтынн шьстви)	прѣнти 321а
весна веснънъ	обнити 321а
жатва жатвънъ	по (не по свѣщенн...нъ прѣже освѣщенніа)
јесень јесенънъ	свѣщено и профанно време
зима зимннн	праздннн (sc. дынъ)
мѣсацъ	празднновати, праздннованн
мартъ апрілъ маи юнь юль августъ	дынъ вѣскрѣсенніа, вѣстанннн дынъ,
септѣбрь октѣбрь ноябрь докабрь геноударъ	вѣскрѣснн дынъ
февуаръ	сѣбота сѣботънъ
седѣмнца, недѣла	Времева
дынъ дынѣвънъ	и н д е т е р м и н и р а н о с т
прѣвън дынъ, вѣторын дынъ, третнн	принсно
дынъ, устѣртын дынъ	принсобытнк принносжѣство
дынъ вѣскрѣсенніа, вѣстанннн дынъ,	принсосын принносжѣцнъ
вѣскрѣснн дынъ	вѣчность
сѣбота сѣботънъ	вѣчунъ
ноцъ дынъ, грц. νυχθμерон	прѣжде вѣчунъ
дынъ	безълѣтельнъ безъ лѣта
ноцъ	безнауальнъ безъ науало безъ науатъка
полоуноцнне полоуноцъ полоуно-цънъ	бесконьчанн бесконьчнъ бес коньца бес
веуеръ	коньчанн бесконьчан
заоутра	ИЗМЕНЕНИЕ/ НЕИЗМЕННОСТ
полоуноцнне полоуноцъ полоуноцънъ	прѣлагати /1/ прѣложнти /2/
полоуднн	прѣлагог прѣложеннє прѣложнъ
вѣстокъ	непрѣложнъ
западъ	прѣмѣна прѣмѣнн прѣмѣннти
годъ вѣгоднн малогоднн доброгоднн	прѣтворятн прѣтворнти /1/ прѣтворъ
жнннъ жнвотъ жнти	нѣмѣннти нѣмѣннат
Пр одължите лнност	нѣмѣнненнє нѣмѣнн нѣмѣнннъ
вѣчунъ	ненѣмѣннъ безъ нѣмѣнннїа безъ нѣмѣнн
вѣсегда	нѣврацати съврацати са
	нѣвратъ прѣвратъ

нъзвративъ нъзвратинъ съвратинъ
без нъзврата
тъждѣ тождънъ тождѣство
иедннъ /4/ иедннакын
охуудѣннѣ
поубожитн
растеніе ≠ гоубленіе
бытие ≠ тълѣннѣ тъла /1/
тъльнъ тъльннѣ тълѣтн
ДВИЖЕНИЕ - НЕПОДВИЖНОСТ
постжпъ постжпатн
постжпнъ постжпнмъ
шъствнѣ (поумструмное ~)
пошъствнѣ
шъствоватн шъствнѣ
бъдьнѣ шъствовиан, нешъствовиан
присношъствнѣ
покон непрѣпоконн
неставнѣ
непостжпъ непостжпнъ
нешъствнѣ нешъствовиан
неподвижнѣ
оудръжнмъ, ставляемъ
тѣчение несеніе поносъ ношатн са
домогпернв
нестн (горѣ несомъ)
възвратъ възвраченіе възвратнтн са
КОЛИЧЕСТВО
колнукъство
бес колнукъства
унстн унсма унсменнн
иеднн ≠ мѣногъ
иедннство иеднненіе
мѣножнти мѣноженіе мѣножество
мѣножскы
вѣнукъство вѣнунѣ
хомждѣство малѣство
больство
мѣра нѣмѣрнти
вѣсь
дробнѣ
равнѣ
КАЧЕСТВО
качѣство творнти прѣтворѣ
творнтынѣ
нетворнтынѣ
свойство, особнѣ
съшьствнї
ОТНОШЕНИЕ
съдѣржаннѣ
объщѣствоватн /1/ съобъщѣство
разлнунѣ разлнучѣство разлнуненіе раздѣлъ
разлнунѣ разлнунѣ
разлжутн, разлжунтн /a/
сѣпротнвнѣ
тъждѣ /2/ тождънѣ тождѣство /1/
иедннакын иеднн /3/
подобнти са подобаватн са

подобнє подобованіе подобство /1, 2/
подобнъ /2/ ≠ неподобнъ
поподобствнѣ
подражатн подрагъ подраженіе
прывообразъное прывын образъ
образъ /1/
свообразъно пообразънѣ
образовать
явлѧтн явитн /2/
санъ унн
повиноватн са
въ частн своя
объцъ
ПРИЧИННОСТ
внна (прывај ~) винство винованіе
винованъ /1/ виннъ /1/ винннкъ
виновано
винованъ /2/ виннъ /2/
повиноватн са повинннъ
невиннъ бедвиннъ
исходнѣ /2/, исходнѣ /2/
нѣводнмо
подавннца (~ юутъю)
прѣдѣг/астн ≠ вслѣдѣствоватн
истокъ /2/
науало /2/ науатъкъ /2/
самобытнї самосжцство
самобытнъ саможнвъ саможнтъ
самосвѣтъ
самошьстнѣ
самовластьнъ самовластьннкъ
самовластн
самохотъ самохотнѣ
самобытнї самобждѣщн
НЕОБХОДИМОСТ
нажда наждьнѣ
слово /4/
законъ /2/ муставъ
СЛУЧАЙНОСТ
нмарменн марменн нмарменскъ
ломчан съломчан съшьствнѣ
свѣтъкъ свпадъ
П.ГНОСЕОЛОГИЯ ИЛИ ТЕОРИЯ НА ПОЗНАНИЕТО
Общи понятия
истина истиннъ /2/
лѣжа лѣжъ
сетивно познание
умѣство /1, 2/ умѣствнѣ умѣтн прніатн /2a/
снла разумннца
умѣнтико умѣство /3/
умѣтн прніатн /3/
умѣствнѣ /1/ умѣтельн
бѣ умѣства
прнімнѣ, прнімнтельн
умѣнѣ умѣствнѣ /2/ умѣемъ
вндѣ /1, 2/ вндѣннѣ /1, 2/

ЗРАКЪ ЗЪРЂИИЕ
ВНДѢТИ ЗЪРЂИИ ГЛАДАТИ ПРОЗИРАТИ
ВНДИИМЪ ≠ НЕВНДИИМЪ
ПРОЗОРИИВ
СЛѢПИВ
СЛОУХЪ СЛЫШАНIE
СЛОУШАТИ СЛЫШАТИ
ГЛАСЪ ГЛАСИНВ
ТВПВТЪ ТВПАТИ
ГЛОУХЪ
ОБЖХЪ ОБЖХАНIE ОБОНЕННIE
ОБОНИАТИ ОБОНИАВАТИ
ВЪКОУСЪ ОКОУСЪ ВЪКОУШАНIE ВЪКОУСИНъ
ВЪКОУШАТИ ОКОУСИТИ ОКОУШАТИ
ОСАДАНIE ПОСАДАНIE
ОСАДАТИ ПРИКОСИЖТИ СА
НЕОСАЖИМЪ
В ЕРБАЛНО ПОЗНАНИЕ
ОУМЪ
РАЗОУМЪ
СЛОВО
СЛОВЕСИНъ /1, 2/ СЛОВЬНЪ ≠ БЕСЛОВЕСИНъ
МЫСЛЬНЪ МЫСЛНВ ≠ БЕЗМЫСЛЬНЪ
РАЗОУМЬНЪ /2/ РАЗОУМНУНЪ РАЗОУМНВ
РАЗОУМНУНВ ≠ НЕРАЗОУМЬНЪ БЕЗОУМНВ
РАЗОУМЕТН РАЗОУМЕВАТИ РАЗОУМЕНИЕ
РАЗОУМЬНЪ /1/
НЕДОРАЗОУМЕНИНЪ
РАЗДРѢШЕННIE /1/
РАСЛЖДАТИ НЕРАСЛДИВ
ВѢДѢТИ НЕВѢДЫ
ВѢДѢНИИЕ СВѢДѢНИИЕ
НЕВѢДѢНИИЕ НЕДОВѢДѢНИИЕ
ВѢДОМЪ ДОВѢДОМЪ ДОВѢДЫНЪ
НЕВѢДОМЪ НЕДОВѢДИНЪ НЕДОВѢДОМЪ
ЗНАТИ ПОЗНАТИ ПОЗНАВАТИ ПОЗНАНИЕ НЕЗНАЕМЪ
ДОМЫСЛНТИ ПОМЫСЛНТИ
ДОМЫСЛНМЪ
ІАВЛЯТИ ІАВЛНТН /3/ ІАВЛЕННIE /2/
ДОСТИГНЖТИ ДОСТИЖИМЪ
НЕДОСТИЖСТВО
НЕДОСТИЖИМЪ НЕДОСТИГОМЪ НЕДОСТИЖНЪ
ПОСТИГНЖТИ ПОСТИГЪ БЕЗ ПОСТИГА
НЕПОСТИЖИМЪ НЕДОПОСТИЖИМЪ
НЕДОУМЕТН
НЕНСЛЕДИМЪ
ГЛАГОЛАНЪ ≠ НЕ(о)ГЛАГОЛАНЪ НЕНГЛАГОЛАНЪ
НЕНГЛАГОЛЮМЪ
ОПИСАНЪ ≠ НЕНСПИСАНЪ НЕОПИСАНЪ
НЕОПИСАННIE
МИСТИЧНО ПОЗНАНИЕ
ВѢРД ≠ БЕЗВѢРСТВО
ВѢРОВАТИ ≠ НЕВѢРОВАТИ
НЕВѢРНЪ
ВНДѢТИ /2/ ВНДЪ /3/ ВНДѢНИЕ /4/
ПРѢВОБРАЗЫНОЕ ПРѢВЫИ ВБРАЗЪ
ВБРАЗЪ /1/ ОБРАЗОВАТИ
БОГОПОЗНАНИЕ

БОГОВѢДѢНИЕ БОГОУВѢДѢНИЕ
ВѢСАДНТИ ВѢСВИАТИ
W БОЗВ
ПРИКЛАДЕННIE
ПРИКЛАДЪ ПРИКЛАДОМЪ ПРИКЛАДЫНО
ПЛЪТЬСКИ
ОТВѢТЪ /2/
ИЗТОЧНИЦИ НА БОГОПОЗНАНИЕ
СВЕЩЕНО ПИСАНИЕ
ПИСАННIE (СТОИ ~, БѢСТВЫНОЕ ~)
СВАТОПИСАННIE ≠ КОЩУНА, КОЩУНОВАТИ
СЛОВО /4/
ПРЕМѢДРОСТЬ /2/
КЪННГЫ, ОУСТАВНЫИА КЪННГЫ
БОГОДОУХОВНЪ, БОГОДОУШНЪ
ЗАВѢТЪ ВЕТѢХЫИ НОВЫИ ~
ПЕНТАТЕУХЪ
КЪННГЫ ЗАКОНЫИА
ЗАКОНЪ /3/, МОСКОВЪ ЗАКОНЪ, ЗАКОНЪ-ПОЛОЖЕНИЕ,
БЫТИЕ /5/ НЕХОДЪ /3/ СЛОУЖИТЕЛЬСКИ, УНЕСЕНА
/4/,
ВЪТОРЫИ ЗАКОНЪ
ПИСАННIA /2/
НІСОУСЪ НАВГННЪ, СѢДННА /2/, РОУФСКИА
ЦРЬСКИА ПРЪВЫА/ВЪТОРЫА КЪННГЫ,
КЪННГЫ ПРЪВЫА Н ВЪТОРЫА ЦСРЬ
ПАРАЛНПО(У)МЕНЪ
ПАТЕРНЦIA СТИХНРСКИА
НОВОВЫ ПСАЛТЫРЪ ПАРНМНIA СОЛОМОНИА
ЕКЛНСНЯСТЬ АЗМА АЗМАТЬСКАИА
ПРОРОЧУСКИА (SC. КЪННГЫ, ск. Т. И.) ПРОРОЦН
ДВОЮ НА ДЕСЛАТЕ ПРѢКОУ
НСАНА, НЕРЕННА, НЕЗЕКНА, ДАННІЛ
ЕЗАРА, ЕСФНРСКИА
ПРЕМѢДРОСТЬ СОЛОМОНИА
ПРЕМѢДРОСТЬ НІСВА
НОВЫИ ЗАВѢТЪ
ЕВАНГЕЛИЕ
МАТФЕИИО, МАРѢКОВО, ЛОУЧИИО, НОАННО
ЕВАНГЕЛЬСКЪ ЕВАНГЕЛИСТЬ /1/
БЛАГОВѢШЕННIE, ХВЪ ЗАКОНЪ
ПРНТЪУА
АПОСТОЛЬ /4/
ДВЛАННIA СТЫНХЪ АПЛ
ПОСВЛАННIE ЕПНСТОЛН(ИА), КАФОЛНКНIA ~
ІАВЛЕННIE НОАННО (ІАВЛЕННIE /4/)
ЛНЦЕТВОРНТИ
СВѢДѢТЕЛЬСТВОВАТИ /1/
ПРООБРАЗОВАТИ, ПРООБРАЗЪ
ПРѢЖДЕПРООБРАЗНТИ, ПРѢЖДЕПРѢБРАЗОВАТИ
СВЕЩЕНО ПРЕДАНИЕ
ПРЕДАНИЕ (АПОСТОЛЬСКОЕ ~)
ОУЧЕННIE /2/
КАНОНЫ СТЫНХЪ АП(О)Л
ПАТРИСТИКА
БОГОСЛОВЕСТВНIE БОГОСЛОВЕСИНЪ БОГОСЛОВЪЦ
ОУЧЕННIE /2/, ОУЧИТЕЛЬ /3/
ПРАВОСЛАВНЪ

ересь, нѣборъ /2/ нѣволеніе /3/ еретицкъ
ВАСИЛІН ВАСИЛЬ БОСНІА
ГРІГОРІН
АРНОПАГІТЪ
ДАМАСКІНІВ, ДАМАСКІНЬСКЪ
КЛІМЕНТЪ
ЕРІГЕНЬСКЪ ОРІГЕНЬСКЪ
САВЕЛІЕВЪ
АРНІЕВЪ
ІІІ. ДОГМАТИКА
Теология (учение за Бога Сам по Себе Си)
Об щи поняти я
Богъ /1/
Божнн Божъскъ Божъствънъ
Божъство
Свойства на Божието естество
о
Прѣсѫщънъ Прѣсѫщъствънъ
выше сѫщъства
сын
самовытнє¹ саможнтъ самосѫщъство
самовытнє¹ саможнвъ
самошьстнвъ
самосѣтъ
нѣ бываюн
незъданъ, нетвориенъ, несътвориенъ, несъзъданъ
іедннъ /2/
іеднносѫщънъ /2/
дѡхъ /1/
несъложнъ /а/ простъ /1/
безобразънъ необразънъ безъ образа образъ нѣ
нмын
нєвндишъ /1/
беспльтьнъ /1/ беզвѣщъствънъ /а/ неосажнмъ
безнауаъльнъ /1/ безъ науала /4а/ безъ науатъка
/3а/
безнауатъунъ
бесконоуынъ бесъ конъца /а/ бесконоцанъ бесъ
конъуанніа
безъ лѣта /а/
принно сын принносѫщънъ
принобытнє принносѫщъство
Прѣждевѣуынъ
бесъмрѣтьнъ /1/
безъ обатна
безъ мустава нѣ въ муставѣ
безъ нѣзвратна /а/ ненѣзвратънъ /1/ ненѣмѣннъ
безъ нѣмѣна /2а/ безъ нѣмѣнненя непрѣложнъ
/а/
бесъ тълѣнніа /а/ бестъла /а/
неподвижнъ
непрннмънъ
тождѣство /2/ тождънъ тъждѣ /1/
непоѹбоженъ
съвръшеніе /1/ выше съвръшеніа вышнн
съвръшеніа прѣждѣ съвръшеніа прѣдѣ
съвръшеніемъ съвръшенъ /1/
безъмѣрънъ

Прѣпльнъ
Прѣбогатъ
Прѣвъшънъ
сватость, сватство /1/, сватъ /1/ въсесватъ
думъ
мысль /а/ помыслъ /1/
въсевндыцъ въсе вѣдны
Проеѣдѣннє проеѣдѣ
Проеѣдѣтн проеѣдын проеѣднмъ
Проеѣдѣннкъ
Прорадумъннкъ
Прѣмѣдрость /1/ мѣдрость /а/ Прѣмѣдрое
Прѣмѣдръ Прѣмѣдростнъ мѣдръ
вола /1/ хотѣннє /2а/
хотѣтн
моцъ сила /2/
въсемогын въсемощънъ мъногоснльнъ
въсесватъ
благость /1/ благота
благъ /1/ благодатьнъ благостьнъ милюсьдъ
Прѣблагъ
блаженъство /1/ благынн /1/ самоблажъство
блаженъ /1/ въсеблаженъ, Прѣблаженъ
любоуловѣчъскъ
милюсьдъ, милюсьдънъ, милюсьдъство
сѫднн /1/, правъднвъ, правъдънъ /1а/
милоствъ
правъда /1/, правъднвоје /а/, правосѫдъство,
мъздодатъцъ
отъданніе
Т р и а д о л о г и я
Об щи поняти я
Тронца
Прѣбожъствънъ
господство, власть
іеднновластьнъ, іеднновластьство
іеднносѫщънъ
іеднносѫщъство
мѹпостась, въмѹпостасънъ /а/
іеднннти са /а/, іедннство /1/
недѣльнъ, безъ отължениа, неотължунмъ
нерадлжънъ, неотърѣзънъ, нерастѣпънъ, безъ
отъстѣпа, безъ расхода
ненѣмѣсънъ, безъ размѣса, бесъмѣса
объцѣство /1/, съвѣкоупъ /1/
разлжка, раздѣлатн са, раздѣлантн са /б/,
разлнчествоватн
нєвннноје
внннноје
въмѣстъ
Свойства на Божиите Лица
Бог Отец
отъцъ
безъвнннъ /1/ безъ внны /1/ нєвнннъ
безнауаъльнъ /2/ безъ науала /4б/
неродынъ нерожденъ нерожъствънъ безъ
рожъства
нерождѣство

ВИНИНКЪ /2/ наука /3/ отчество /1/ раждати /а/ нъвестни нъвъдни (3) нъвъдан	БЛАГОВОЛНТН БЛАГОНЪВОЛНТН БЛАГОВОЛЕННIE /1/ БЛАГОВОЛЬСТВО /1/ БЛАГОНЪВОЛЕННIE НЪВОЛЕННIE /2/ БЛАГОДАТЬ БЛАГОДАТНIE БЛАГОДАТЬНОЕ БЛАГОДАТЬЮ БЛАГОДАТНIE ДАРЪМЬ ПОДЪ БЛАГОДАТЬЮ
Бог Син слово божне /1/, словесънъ /3/ въмпостасъно /а/ сынъ /1/, сыновънъ сыновъскы иеноудын, иедиеноудъ, иедиеноудынъ, иедиеноудын иедиеноудынъ /1а/ сыновъство, сынъство прѣмѣдроств /3/ образъ /1а/ рождество /1/ рождание /а/ рожество /1/ рождество /а/ рождествъмъ безъ исплова, безъ истока, неистоуинъ, безъ истеченинъ неостажпимъ, безъ отложенинъ, неотвѣженинъ /1/, не отвѣженинъ безъ науатъка /4б/ бесъ коньца /б/ безъ лѣта /б/	БЛАГОДАТЬНЪ БЛАГОДѢТЬНЪ ДАРЪСТВОВАТЬ, даръ ПОДАТЬН, ПОДАТЬН БЛАГОДѢНЦъ ДОБРОДАВЪЦъ БЛАГОДѢНАТ БЛАГОДѢНСТВО БЛАГОДѢННIE ОБЪДРЪЖАТЬ ОДРЪЖАТЬ ПОПОУСТИНТ ПОСЛАБНТ ПОСЛАБЛЕННIE ПОСЛАБЪ ПРОЩЕНИЕ СЪМѢЩЕННIE ФУСТОУПЛЕННIE ПРОМЫСЛЪ ПРОМЫСЛННКЪ ПРОМЫСЛНН ПРОМЫШЛЯТЬ ПРООУСТАВНТ ПРООУСТАВЛЯТЬ СТРОН НА СТРОН СТРОНТЕЛЬСТВО СТРОННТ СТРОЕНИЕ СЪДРЪЖАННIE СЪДРЪЖАТАН СЪДРЪЖАТЕЛЬ СЪДРЪЖНТЕЛЬ СЪДРЪЖАН СЪДРЪЖАТЬ СЪМОТРЪСТВО ДРЪЖАВА ДРЪЖАТЕЛЬ ДРЪЖНТЕЛЬ (въсем8 ~) ВЪСЕДРЪЖНТЕЛЬН ВЪСЕМОУ ДРЪЖАВЪН ПРАВНТЕЛЬ УЛОВЪКОСТРОНСТВО ОУМЛОСРЪДНТ СА МИЛОСРЪДЪ МИЛОСРЪДНъ МИЛОСРЪДСТВО ОБЪЦАТН ЗАВѢТЫ ДАТН МИЛОСТНВЪ МИЛОСТЬ МИЛСТВО ОСТАВЛЕННIE ЗАКОНЪ КЛАТВА /2/ ПОСПѢШНТ ПОСПѢХЪ ДѢНСТВО /2/ Б о г С п а с и т е л (сотириология) УЛОВЪКОЛЮБСТВО, УЛОВЪКОЛЮБЪЦъ ЛЮБОУЛОВЪУСКъ ХОДАТАН НСКОУПНТН СВОБОДНТН СЪПАСАНН, СЪПАСН, СЪПАСНТЕЛЬ, СЪПАСЪ1 СЪПАСЕННIE, СЪПАСЪ2 ОБОЖЕНИЕ, ОБОЖНТН ПОНОВНТН ПОНАГЛЯТЬ /1/ СЫНОВЛЕННIE, СЫНОТВОРЕННIE Б о г В ъ з м е з д и т е л (есхатология) СѢДНТН, СѢДНН, ПРАВОСѢДСТВО ПРАВЪДА, ПРАВЪДНВЪ, ПРАВЪДНъ (1а) МЪЗДОДАТЬЦъ, МЪЗДА, ОТЪДАННIE НАКАЗАТЬ, МѢЧЕННIE, ПОЩАДѢТЬН IV. КОСМОЛОГИЯ ИЛИ УЧЕНИЕ ЗА СЪТВОРЕНИЯ СВЯТ О б щ и п о н я т и я ВЪСЕН ТВАРН БЫТНIE, грц. КОСМОУОНІА ТВОРНТЕЛЬ ТВОРЪЦъ ВСЕ ТВОРАН ТВОРНТВЪНЪ2ТВОРНТЕЛЬН ТВОРЪУ
Бог Творец (космология) творити сътворити творъцъ творнтель зъдати съзъдати ѫнѫднтель ѫнດнтель народо(съ)творъцъ народотворнтель родотворъцъ роднтель въсе творан съставити съставити съставъ (2) творъуцкы Бог Промислител (икономия)	

народостворьца народотворитель
народотворьца родотворьца
народотворьца народотворьца
зъдати съзъдати сътворити творити
зъдане зъдане въсе зъдане
мнръ въсе мнръ съде син мнръ
тварь въсѧ тварь
сътварь
сътворенни
творенни въсе творенни
сѫщество /2/
саие
твориъ твориъ сътвориъ съзъданъ
отъ небытия въ бытие прити/прѣвести/
нѣвести/нѣводи
съставъ, съставиъ
законъ /2/
чнъ, чнма
санъ
множество
Класификация на видовете
дмховиная (sc. сѫщество)
дмшвиная (sc. сѫщество)
бездмшвиная (sc. сѫщество)
Общи свойства
нѣврациати са нѣвратиъ нѣвратиъ
нѣмѣнияти са нѣмѣнияти са нѣмѣниъ
непрѣпокониъ неставиъ
несврьшенъ
прнемлѧн прнимънъ
описанъ
НЕМАТЕРИАЛЕН СВЯТ
Общи понятия
дмховиная (sc. сѫщество)
невидима /2/
словесиная /1/
безобразиъ, без образа
беспльтиъ /2a/ бес пльти
безвѣществиъ /6/
простъ
дмхъ /2/
разумъ /3/ разумиъ разумиъ
мыслиъ /1/
дѣнствиъ дѣтельствиъ дѣнствоиан
дѣтельство дѣнство
хотѣниъ /2b/
самовластьиъ
волевратиъ, хотоворатиъ
неуставиъ
принношествоиъ
бесъмртнъ /1/, бесъмртнъ /2a/
АНГЕЛОЛОГИЯ
Общи понятия
небо /3/ (~ небесною)
небесска (sc. сѫщество)
ангелъ /1/ ангельскъ
Класификация
трониъскиа сътвари

чнны
архангелъ
серафимъ (шестокръльни ~)
херовимъ (мъногоуунты ~)
прѣстоли /2/
господства /2/
сналини
власти /2/
науатъци /5/
ангелъ/2/
Свойства
огнь (~ бѣзвѣществиъ)
бѣдниъ шествиан (~ на 7ъло 1116)
Отиошия Бог: ангели
хвалити (~ ба)
смѹжити
посвлати
ДЕМОНОЛОГИЯ
Общи понятия
отъстѣпъниѧ снали
дмховъ
сотона, сотониъ
бѣсь, бѣсовъски
Характеристики
съгаднителъ
клеветникъ
нспръва зълъ
врагъ (съпасиъ ~)
мжунителъ
мжунни (~ сотонио)
въсегубан
завистианы
непрнуди непрнуди
Отиошие Бог: демони
непоканъ
отъпадени
Отиошие демон: човек
прѣстити прѣльстъ
съблазнити
нскочъ нскоченни
чудо (~ лжее)
бѣсовъска слѹжъба, грц. θρησκεία
МАТЕРИАЛЕН СВЯТ
Общи понятия
видима (sc. сѫщество)
умѣствиъ /2/
вещъ /2/ /не/умготованна (готова) ~
вещънъ вѣствиъ
стухни вѣшъ /1/ вѣство вѣствиъ
вода /1/
въздмхъ /1/ въздмховъ въздмшвиъ
етеръ/ етиръ етеръскъ
земля
огнь
тѣло
съврьшенъ /4/ бесъврьшенна
съставъ /2, 3/ съставленни
съставити съставляти

СЪСТОЯТИ СА	ΔΔЖДВ ≠ ΒΕΖΔΔЖДНІ€
СЪЛОГЪ СЪЛОЖЕНИЕ	МАЛННН
СЪЛАГАТИ СА СЪЛЕЖАТИ СА СЪЛОЖИТИ СА /1/	В'ЄТРВ В'ЄЛАННІ€
СЪХОДНТИ СА	В'ЄСПАРВ
СЪЛОЖИНЬ /1/ СЪХОЖИНЬ СЪБОРЫНЬ	ЗНОН
СЪМ'ЕСЬ	В'ЄЗВРАТВ
СЪПРОТИВНІЕ СЪПРОТИВИНЬ (~о бытні€)	Весенныи ж-твьныи юсеньныи ڇимннн
РАЗДЛЮЧАТИ РАЗДЛЮЧИТИ	Земнотокълбо
РАЗДѢЛУАТИ РАЗДѢЛНТИ /а/ РАЗДѢЛЕННІЕ /2/	Общи понятия
РАЗДѢЛЬ РАЗДѢЛЬ	ЗЕМЛА /2/ (неустроена, неутворена)
РАЗДРѢШАТИ РАЗДРѢШИТИ /4/	По въсен землан
РАЗДРѢШЕННІЕ /2/	ЗЕМЛНН ЗЕМЛНН
РАСХОДНТИ РАСХОДВ	Объла, грц. οφαιροειδής
РАСЫПАТИ /3/ РАСЫПАННІЕ	Ако и блюдо, грц. Κωνοειδής
РАЗЪНОСТОЯНИЕ	ПОЛОУНОЩНІЕ ПОЛОУНОЩЬ
РАСТВОРНТИ РАСТВОРВ	ПОЛОУНОЩНВ СЪВЕРНВ (~ыла страны)
СЪВРАТЬН НДВРАТЬН НДМ'ЕННН	ПОЛОУДНН ВЪСТОКВ ЗАЛАДВ
НЕПРВЛОЖНОЕ	вода /2/
~ НЕБЫТНЯ ВЪ БЫТНІЕ ПРНТН	ОУСЕЛЕННАЛА ВЪСЕЛЕННАЛА
НЕОРГАНИЧЕН СВЯТ	Географски обекти
О бши понятия	Индийское море
БЕЗДУШНАЛА	Каспинское море
БЕЗУЧВСТВНН	Съверное море
КОСМОСЪТИ НЕБЕСНИТЕ	Финсъ, Гангисъ, Гуони, Нил, Тигр, Ефратъ
ТЕЛА	Характеристика на земната повърхност
ЗВЕЗДННОЕ ЧНСМА	воды /3/ plt
ВЪСЬ МНРВ	Сънмъ водъни
НЕБО /2/ НЕБЕСНН НЕБЕССКЪ	водъни фудъ
ТВРДЪ (НЕБЕСНАЛА ~)	океанъ
СВЕТВ (~ ПРВОТВОРНЫИ) ≠ ТЪМА	море
ЗВЕЗДА ЗВЕЗДНН	ПЛЮСТВО, грц. πέλαγος
СВЕТНЛННКЪ СВЕТНЛО	ЛЖКВ, грц. Κόλπος
СВЕТННТИ ОСВЕЩЕННІЕ	ЕГНАЛН
ОСВЕТННТИ ОСВЕЩАТИ	Кран пъсъчани
ЛОУНА М'ЕСАЦЪ	АКТЫ (стъна камъна)
СЛЪНЦЕ	Изъро
ВЪСХОДНТИ ≠ ЗАХОДНТИ	Рѣка
ВЪСТОКВ ≠ ЗАЛАДВ	Исходъ водъни
/СЪ/РАВНННІЕ ДЬНН	Исторъннкъ
ВЪЗВРАТЫ ТВОРНТИ	отокъ
ПОМРАУНТИ СА ОМРАУНТИ СА	островъ
МРЪЦАННІЕ МРЪЧЕННІЕ (~СЛЪНЧУНОЕ, ЛОУНОЕ)	ПЛЮННА
ОСВНННТИ ОСВНННІЕ	Прнстаннци
ПЛАННТЪ ПЛАВАЛЖТАЛА (ЗВЕЗДА)	Пещера
АФРДНТИ ЗАХОДННАЛА ДЬНННЦА	Пустынн
ЕРМНН дресъ кроносъ оураносъ	Пропастъ
ЗДНН	Потоунци
ОВНН ЮНЦЪ БЛНДНЧУННКЪ КАРКННЛЬ АВВ	Гора
ЮНОТА ПАРФЕНЪ ІАРМЪ СКРАПНН СТРѢЛЬЦЪ	Могила
ЕГОКЕРЪ ВОДѢЛЧІАН РЫБЫ	Тржсъ
Атмосфера и атмосферни	Вещества, техните свойства и
Явления	състояния
НЕБО /1/	Вещества
РАСТВОРВ ДОБРВ РАСТВОРИЕНВ	Кржунна
ТОПЛОТА ТЕПЛОТА	Жлвтала ~
СОУХОТА ≠ МОКРОТА	Урнала ~
СТОУДЕНЬ СТОУДЕНЬСТВО	Курбъ
ОБЛАКВ	Хомъ ндланвъ

растворъ растворити растворяти	растниа съменъна сла
злато златъ	Видове растения
срѣбро срѣбринъ	сажденіе
желѣзо	плодъно пицъно добровоно цвѣтъно
камы	злакъ трава зелене трунъе рѣпнъе шинпъка
жгловъ	дѣво
прѣсть	смокъви, маслни, джбъ, сиръи овощи,
глѣнь	овоцини
Свойства	вноградъ
нетворитвниъ	пшеницуни
творитвниъ 1 (~ое разлиние)	приснозеленъ
Бриданостъ	неплоды, неплодъни
водниъ, вѣлгъкъ	Строеж на растенията
воня конети	сѣма, зъно (пшеницуно ~), класъ, луспа,
благовония	корень, стъблъ, цвѣтъ, листъ,
добровоние добровоны	плодъ (~зървъ, ~ прнносити)
зълосмѣдѣниe	Обработка на растенията
въсрашниъ	садитель, съати, садити, посадити,
гладость гладъкъ ≠ негладъкъ	въсаждати, бразда, копати, прнплодъ
голъ	ОРГАНИЧЕН СВЯТ
горестъ горъкъ	Общи понятия
грудинъ	домашънъ, одомашевленъ
дѣбелъ дѣбелство	домаша
домупернъе ≠ горѣ възносимъ	хотѣніе (5), желаніе, похотънъ
жнѣдость жнѣдъкъ	любъство
кысѣльство	очѣрмно ществни
льгъкъ	тѣло
лице, без ~	плѣть, плѣтынъ плѣтьскъ плѣтѣнъ
масъ	чумъство чумъстви чумъти
мокрота мокръ мокротинъ	чумъствиънъ(1) чумъни чумътельни
макъкъ ≠ жестокъ	жнѣти ≠ очрѣти
непостѣпнъ	жнѣвъ ≠ мрѣтвъ
обрадъ /3/	жнѣни жнѣвотъ ≠ смѣрть
острота ≠ тѣпостъ	тѣльнъ, тѣльнина съмрѣтьнъ
острѣа остротинъ ≠ тѣпъ	тѣлѣти, тѣльнъ быти
ощѣстство	тѣла тѣльни
плаzenъ	нѣгълѣблнъ
плоскъ	растити, растивъ, растение ращеніе
приютель (сватоу ~)	истокъ истечение источение источънъ
прозраченъ прозоринъ	Ж и в о т и н с к и с в я т
сладъство осладити	Общи понятия
сланость сланъ	бессловеснаꙗ (sc. сѫщъства)
сопльство	бездмысльнаꙗ (sc. сѫщъства)
стондѣнство стондѣнъ стондѣнъ	бездумнаꙗ (sc. сѫщъства)
теплота теплота теплость тепланца теплъ	жнѣвотъ2 жнѣвотъно /2/
тѣпостъ	зѣръ
тоукость	роды жнѣвотъныа
тѣностъ тѣнъкъ	гадьскыя, грц. ἔρπετῶν
тажесть тажъкъ	зѣръныа зѣръскыя, грц. θερίων
мудобъ разливаюмъ	скотъ, скотъскыя, грц. κτηνῶν
частъ ≠ рѣдъкъ	вѣпрѣжено
шинпъкъ	Видове животни
Р а с т и т е л н и я т с в я т	рыба, кнтъ
Общи понятия	смокъ, грц. δράκων; змнн
садъ, садовинъ	лѣжагъ (~ моръскъ)
сажденіе	смоуунти (смоуунмын) ἔρπων
прозабнѣти, прозабание	жаба
рожьстъвнаꙗ роднтельна растителъна	скрапинн

ПЪТНЦА, соя, косъ, голъбъ, жарта въ
 лъвъ, юленъ, сърна, опника, велибъдъ
 волъ, юньца, свиня, овъца, овънъ, осъла, пъсъ,
 клюса, козини
 ЖИВОТИНСКОТО ТЯЛО
 масо, крило, рогъ
 леетъти, ожанти
**V. АНТРОПОЛОГИЯ ИЛИ
УЧЕНИЕ ЗА ЧОВЕКА**
 Общи понятия
 Уловъкъ Уловъчни
 Уловъческъ Уловъчъ
 Уловъчество
 мы, нашъ
 родъ (~ нашъ Уловъческъ Уловъчъ)
 мажъ ≠ жена
 мажество ≠ женство
 мажескъ ≠ женескъ
 дѣтница, дѣтъскъ, отрокъ
 старъцъ
 Характеристики на човешкото
 естество
 соугоубъ
 съложни сълагати сѧ, сълежати сѧ, съложити
 сѧ /2/
 съставъ съставни съставити
 юдниовати юдниествовати
 съвѣзъ виандимоумоу и невандимоумоу
 юестьствоу
 свободъчество (~домашное и плавътое)
 земънъ земльнъ
 небесънъ
 юмувъствънъ
 разумънъ
 приимънкъ /3/
 думъховънъ
 думшевънъ
 нѣборъ нѣбъраніе нѣбрнвъ нѣборнвъ
 хотѣніе /2в/
 душа, душевънъ
     безмисльное
     мысльное
     бесловесная -сть
     несъложна /б/ проста /2/
     беспътъна /2б/
     бесъмрътъна /2б/, бе съмъртн /а/
     мысанва /а/ разумънва разумънунва
 разумъна
     хотащи
 думъхъ /4/
 оумъ
     маждростъ /б/, прѣмаждростъ /4/
     мысль /б/ мыслнвъ
 слово /3/
     слово нѣносимое
 тѣло
 рожданіе /б/
 Човешкото тяло

Части на човешкото тяло
 тѣло, тѣлесънъ
 плавъ плавъти /а/
 плавънъ плавъскъ
 юдъ
 глава: мозгъ, болшини (sc. мозгъ)
 мажденъ, жила
 лице, лицеи: уело, око, вѣко
 очо, очиши (~ага тваръ)
 носъ, бродъ носоу, ноздри
 очиста, газыкъ, лалока, юлюсть
 южъ, южни
 власъ
 ръка (десница), дланъ, нога, ногъть, кость,
 колѣно
 съвѣзъ
 рѣбо
 ядро, жирова, жировънъ, ложесно, грѣво
 Физически функции и потребности
 кръвля єдъ гастн покръвнити сѧ пинати сѧ
 пинти насытнити сѧ
 алъзъ алъзъба алъкати алъканніе алъзънъ
 жаждати жадание жадънъ
 съпати очсплати очсплатнъ
 сънъ дрѣманніе
 хотѣніе /1/ похотѣніе похотъ желание
 любѣство
 съвѣкупъ съвѣкупленіе съмѣсь съвѣкупнити
 сѧ поизнати
 болѣзнъ болѣзни нѣ болѣти
 трѣпѣти
 Психика
 Органи и функции
 оумъ
 съдѣцъ
 память /2/ помненіе помнѣти
 забыть забытн
 вѣннмати вѣннманніе
 вѣложеніе
 помыслъ /2/
 растворъ
 Емоции
 гнѣвати разгнѣвати сѧ разгнѣвнти
 гнѣвъ гнѣвънъ аростъ
 отвращеніе
 веселити веселовати
 веселіе веселованіе
 радовати сѧ обрадовати сѧ радостъ
 плаузъ
 желание желованіе
 пеци сѧ пеуаль пеуальнъ
 срамлати сѧ
 стыдѣти сѧ очстыдѣти сѧ стыдъкъ
 Човекът въ отношеніе то
     му към Бога
 обрадъ /1б/
 подобніе /2/ подобство подобованіе
 подобнти сѧ подобавати сѧ /б/

Проплесканнє проплескати	съмрть съмртьнъ /1/ съмртьство
служити служьбоу прияти	отълженнє (~ душн ѿ тѣла)
служынкъ	үрбъестъствиен
послуговати	подзакониен
рабъ раба	Човекъ след
Послушаннє ≠ ослушаннє преслушхъ	изуплене
сдѣствовати 17ба	(сотириология)
поятати	нетълѣниен бестълѣниен бестъла
вѣровати вѣра вѣри	бесъла /в/
исповѣдати	бесъмртниен
іеднновати (къ бѹ 261а)	свободни
неправъда неправъднє	обожити, обоженни
неправъднвъ неправъднъ	поновити понавлати /1/
обѣтъ обѣщаниен	сынъ /2/, уадо бѣже
приятии /3/	сыновленне, сыноворенне
Човекъ преди	принимынкъ /1/, принастынкъ
грохопадението	прияти /2в/
пъвън адамъ	брать
пъвъи юстъство	Агиология
без грѣха /1/	блажиъ, блажиъство /2/
без вѣда быти	богоносъцъ, богоносънъ, богоноснвъ
беспечални беспечали	мощи
бескрѣни бескрѣни	мѣченикъ
бестрастънъ	подвижаниен, подвижати, подвижни
без-з-ълобы безълоби	объциънкъ (~ страстьмъ и славы христы)
правъ правъднъ	прѣподобиънъ
доброполни	святость, святъство /2/, сватъ /3/
добродѣтельнъ	постацъ са
бесъмртниен	Човекъ и общество
бестълѣниен /1/	Човекъ в отношениието му към другите
бескѣднина жицнъ	брать другъ ≠ врагъ
простотъ	любы ≠ завистъ ненавистъ
въ обѣцъство божи	помощь
ненскочиъ	застѣпникъ застѣпленне
добрыйн благынъ	благословленне ≠ клатва /1/
цѣсарь /3/	мъсть отъмъченне
пюода ран	Човекъ и право
Човекъ след	законъ /1/ безакониъ
грохопадението	безакониъ
прѣстѣлати	неправъда, неправъднє, неправъднвъ,
прѣстѣпти	неправъднъ
прѣстѣпъ прѣстѣпленне	отъданне
падение	послушхъ, послушъство, послушствовати
съгрѣшати грѣхъ грѣшилнкъ грѣши	съвѣдѣтель
грѣховънъ	правосѣдѣство
мѣка мѣунти	правъда /2/ правъднвъ правъднъ
страдати страсть /1/ страстьнъ	прѣстѣпленне
вѣдъ /1/, вѣдъ прияти	раздрѣшати, раздрѣшити /2/
болѣзнъ, наꙗ	сѫдъ
немощь немощънъ (~ое юстъство)	Христология
окаянънъ (~а жицнъ)	христ(ос) хрѣстъ
подвижати са (подвижано житнє)	сынъ божи синъ уловѣу
принастити са /2/ (~ клатвѣ и тъла)	енъманунал
дѣбелство пѣтъское	вѣпѣтнти са опѣтнти са
ѹбогъ	вѣпѣщенне вѣпѣщенне
рабъ раба	бес примѣса (~ вѣпѣтнти са)
клатва /2/ проклати (PtcPraetAct проклатъ)	неразлѣчънъ
погибѣль тѣлѣниен тѣла мрѣвость	іединостъ

възмущащъ /б/
пришествие Христово, Господь пришествие,
пълтъное пришествие, спасъное
пришествие
съходнти, съшествие
рождение /2/ рождество /б/
без съмнение без размѣса
творческы
съвѣкоупити сѧ, съвѣкоплати сѧ /1/
нерадостъ /б/
бес приимъса
без нѣзвата /б/, без нѣмъна /2б/
състѣво
разумъно
хотѣше /2а/
дѣниствоюще
съложъно /2/
бестъла /б/
приятъ /2б/
без грѣха /2/
възлюбѣщъ сѧ оуловъченіе
подобнти сѧ подобавати сѧ /а/
до конъца, съвръшенъ /2/
приятніе /3а/
страсть /2/, страстьнъ
бестрастьнъ
цѣсарь
кръстъ распопннат
распятъ распиннат распятнє
въскръсеніе въстаніе въстанъ
въскръснѣти въстати
възгнти /1/ възноснти сѧ /2/ пълтыж /б/
МАРИОЛОГИЯ
Богородица, Божия Матерь
принесдѣва принесдѣвнъ
господжа
раждати роднти /б/ рожденіе /2/
бескврънъ /1/
без вреда /3/
без съмнение
ЕСХАТОЛОГИЯ
сѫпостатъ, антихристъ
явленіе /3/
сѫдн /1/
мъздодатъцъ
мъзда
сѫдъ сѫдните (страшное ~)
въскръснѣти
въстати въстанъ въстаніе (възгне ~)
иеднненіе (тѣло и душа ~)
тѣло дховно
без вреда /4/
нензрватънъ нетъльни бес тълѣння /б/
бес конъца /в/ бе съмъртн /б/
адъ
ѓан
възъна жиже възъное житніе

възъна жиже
МИСТЕРИОЛОГИЯ
Общепонятие
танѣное, танна, танное
подадати (~ благодать)
даръ
освѣтнти, освѣщеніе
осватнти, сватнти, оунцати
свашеніе
іавлати, іавнти /4/
умудротворъство умудротвореніе,
умудра творнти, умудротворнти
умудротворънъ
Тайна
кристнти, кръщеніе, хръщеніе
пакыпорождъство, порожденіе
пораждати сѧ
поновнти понавлати /2/
поновленіе
рождество /г/ ~второе
пронищеніе
отъкристнти
помазаніе, помазати, помазанникъ
певать
муро, певать
елѣн (елен)
каланіе, покаланіе, покалати сѧ
исповѣдати /3/
раздрѣшати раздрѣшнти /3/
оставленіе
объцѣство /2/, объцѣствованти /2/, объщевати /2/
приятн /2г/, приятніе /3б/, пристрастніе,
общеніе, объцѣство
тѣба
бесквръна /2/
бесквръвна
унстая
тѣбѣ положнти
пълть и кръвь Божия, Господь Танни
хлѣбъ (~ объщеваныи, крестознаменанъ,
спиоусннъ)
просф(у)ра прнносъ
прѣлагати сѧ, прѣтворнти сѧ /2/
апостолъ /3/
мученіе /3/, мучитель /2/
женитва, жененіе, женитво, женство, бракъ
ЕКЛЕСИОЛОГИЯ (учение за Църквата)
циркы /1/
възѧтие апостольскаꙗ сватаꙗ Христова
архнепископъ архнепѣн
презвутеръ прозвутеръ нерѣн попъ
сватнтель унстнтель
днѧкъ
ексаѣхъ
принимнкъ /2/ намѣстнкъ
ѹрънорнѣцъ
оглашатн

проверять
пасты, PtcPraesPass. pl t пасомы
пастухъ
подавать (~ благодать)
офицеръ, офицеръ (2)
ересь, еретъскъ
канонъ

КУЛТ И РИТУАЛ

служба
вспоминание вспоминание память /3/
храмъ /2/, цркви, домъ божий
жертвъ жертвъ
треба

~оу положити
унстата треба, бескрайнаѧ треба,
бескрайнаѧ треба
всѧ съжданіемат треба

требнице

науало /5/, науатъкъ /4/
молитва, молитвѹ прнносити, молитвы
творити
велика молитва
молити, мольба, моленіе амниъ
просити
обѣтъ, обѣщаніе
покланяніе поклонъ кланіаніе
поклонънкъ
покланятъ сѧ поклонити сѧ
икона икона образъ /4/ образованіе
иконънъ (иконнаѧ честь, иконною честію)

честъ

благословити, благословеніе
скръна скрънъ скрънънъ оскрънити сѧ
нескрънавъ, нескрънъ, нескрънънъ
нѣмѣніе мытніе омыватъ вода
ѹнітнти ѹніцати ѹніченіе
прѹніцати (прѹніцати) прнѹніченіе
ѹнітлао

унстнтель

отължнти /2/ сватъ /2/

постнти алкати
пощеніе алканіе алъба великою пощеніе
єлѣн масло муро
обѣзати обѣзданіе
капнще капнщемъ служнтель идолъскъ
мъногобожнъ
оцѣстнао

IV СВЕЩЕНА ИСТОРИЯ

седмнца сѣбота
порода, ран, єдемъ
патрнархъ
адамъ, адамовъ, євла
прѣстѣпъ, прѣстѣпленіе
снти
енохъ
потопъ, ноe
авраамъ, аврамъ, аврамовъ
исаковъ

иаковъ, иаковъль
левги, левгниъ
мосн, моснинъ, мосновъ
скинн
кивотъ
снонъ
хорнвъ
фараонъ, фараоновъ
сампсонъ
ноншьскъ
ната, натовъ
пророкъ
иана фезвнть, фезвнтьскъ, еансън
мелхнседекъ, мелхнседековъ
богъ-отъцъ
ноакнмъ
благовѣстнти
ангелъ
съходнти / сънти /16/
носнфъ, носнфовъ
ноанъ, ноановъ
кристнтель, прѣдѣтечъ
боготавленіе ноуданъ
чудо чудотворнти
чудотворство чудотвореніе
трапеза (таница ~)
ѹненкъ
распропнати распятн распинати
распятн
кристъ
вѣнти вѣнноснти сѧ(1)
евангелнсть
фома
языкъ2
V. ЕТИКА
О б щ и п о н я т и я
благо
блаженство /2/, благынъ /2/
цѣсарадство
добро ≠ зъло
нравъ
срѣдьце
хотѣти /2/ вѣсхотѣти
хотан
вола /2/, воленіе, нѣволеніе, хотѣніе
своенѣлъ властыж /3/ по своимъ воли самохотыж
воленіе
нѣборъ /1/ нѣбрание самовластніе самохотъ
нѣбрнвъ
нѣборнвъ
самовластьнкъ самовластьнъ самохотынъ
волевратынъ хотевратынъ хотѣніемъ нѣвратнвъ
нечотнмъ
съвѣсть
вина /2/, везъ ~ы /2/
везднинъ /2/
съврьшеніе /2/, съврьшеннъ /3/
вездвѣдъ вез вѣда /2/

ВРЪДЪ /2/ ПРНІАТНІЕ /26/
БЛАЗННТНСІА, НСКОУСНТН, СЪБЛАЗННТН
БЛАЗНН НСКОУСЪ, НСКОУШЕННІЕ
БЛАЗНННЪ БЕЗБЛАЗННМЪ
ПРВЛСТЬ, ПРВЛСТНТН
ГРВХЪ, ГРВХОВННЪ, ГРВШННЪ, ГРВШННКЪ
СЪГРВШАТН/СЪГРВШНТН, СЪГРВШЕННІЕ
КАЛАННІЕ
НЕПОКАНМЪ

Нравствени качества

БЛАГОСТЬ /2/, БЛАГОВОЛЕННІЕ /2/, БЛАГОВОЛЬСТВО /2/, ДОБРОВОЛЬСТВО, ДОБРОТА /1/
ДОБРО НЗВОЛЕННІЕ, ДОБРЫН НЗВОРЪ
БЛАГОВОЛЬНЪ, БЛАГОНЗВОЛЬНЪ, ДОБРОТЬНЪ /1/
БЛАГОД'ЯНИЕ
ЗЪЛЪ ЗЪЛЪ ЗЪЛОБА ОЗЪЛОБНТН
БЕЗЗЛОБНН
НЕПРНІАЗННННЪ /1/
МЖДРОСТЬ ≠ БЕЗОУМНІЕ БЕЗОУМСТВО БЕЗОУМНН
БЕЗОУМАН
Ц'ЕЛОМДРЬСТВО
МЖЖСТВО
ПРАВЪДА /2/, ПРАВЪДНВОЕ /6/
ПРАВЪДННЪ /16/ ПРАВЪДНВъ ≠ БЕЗАКОННН
НЕПРАВЪДА НЕПРАВЪДНІЕ НЕПРАВЪДНВъ
НЕПРАВЪДНН
СЪМ'ЕРНТН СЪМ'ЕРЕННІЕ
ДОБРОУСТНІЕ БЛАГОУСТНІЕ
БОГАЗНН СТРАХЪ БЖНН
ПОСЛОУШАННІЕ ПОСЛОУШНВЪ, ПОСЛОУШЬЛНВЪ
ВЪРА (~ ПРАВОСЛАВНА) ВЪРОВАТН НСПОВ'ЕДАТН /2/
БЕЗВЪРЬСТВО
НДДЕЖДА
ОТЪУАДАТН
ТРЪП'ЕНИЕ
ЛЮБЫ ≠ НЕНАВИСТЬ
БРДАТЪ
БЛАГОД'ЯНИЕ
МНЛОСТЬ, МНЛОСТНВЪ
МНЛОСРДНІЕ МНЛОСРДСТВО
МНЛОСРДЪ МНЛОСРДНН
КРОТОСТЬ КРОТЪКЪ
ГН'ЕВЪ
МСТЬ
ОТЪМЬЩЕННІЕ
ОТЪДАННІЕ
ВЪЗДРЬЖАННІЕ
ЧНСТОТА ЧНСТОСТЬ /2, 3/ ЧНСТЬ /2, 3/ БЕЖЕНСТВО
/2/ НЕЖЕНСТВО
ПОХОТЪ /2/
ЛЮБОД'ЕН
БЛЖДЪ БЛЖДСТВО БЛЖДННКЪ БЛЖДНН
НЕСКВРННВЪ СКВРННА ОСКВРННТН СА
ПОСТНТН, ПОЩЕННІЕ
АЛКАТН АЛУЬБА АЛКАННІЕ
ПНІАНСТВО ПНІАННЦА ОБЫАДЕННІЕ
ЛЮБОПЛЪТЬН
СЛАДОСТЬ СЛАСТЬ ЛЮБОСЛАСТНВЪ

ДОУХОСЛАСТНІЕ
РЬВЬНОВАННІЕ РЬВЬНОСТЬ
ЛѢНІЕННІЕ ЛѢНОСТЬ ЛѢННВЪ
КЛАТВА
ЛѢЖА, ЛѢЖЬ
ЗДВИСТЬ БЕ-З-ДВИСТН